

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

Betänkandet (SOU 2012:44) Hemliga tvångsmedel mot allvarliga brott

Tullverket välkomnar den breda genomlysningen av regelverket avseende hemliga tvångsmedel och är i allt väsentligt positivt till utredningens förslag. Tullverket fokuserar i yttrandet på sådana aspekter som har störst relevans inom Tullverkets brottsbekämpande verksamhet.

Tullverket välkomnar förslaget att åklagaren ska ha befogenhet att fatta interimistiskt beslut om hemlig avlyssning av elektronisk kommunikation, hemlig kameraövervakning och hemlig rumsavlyssning samt s.k. postkontroll, motsvarande den som nu gäller beträffande tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation. När bestämmelser för de olika hemliga tvångsmedlen följs åt blir regelverket också mer enhetligt och konsekvent och därigenom lättillgängligt. Att den slutliga beslutanderätten även fortsatt utövas av domstol är i detta sammanhang en viktig del i det system av rättssäkerhetsgarantier som omgärdar tvångsmedelsanvändningen. För Tullverkets del innebär förslaget väsentliga effektivitetsvinster i samband med minutoperativa åtgärder som t.ex. när platsen för ett möte med kort varsel ändras eller när en person ofta byter s.k. SIM-kort i sin telefon för att undgå avlyssning. Förslaget om s.k. interimistisk beslutanderätt för åklagaren för tillstånd till hemlig rumsavlyssning ligger även väl i linje med de synpunkter i frågan som tidigare framförts av Tullverket när det gäller buggning av fordon.

Tullverket är positivt till förslaget att regleringen av tillämpningen av den s.k. straffvärdeventilen vid hemlig rumsavlyssning inte ytterligare ska vara begränsad genom användandet av en brottskatalog. För Tullverket innebär detta att tillämpningsområdet för tvångsmedlet utökas till att gälla också sådana brott som exempelvis grov smuggling och grovt tullbrott, och då närmast avseende alkohol- och tobaksvaror. Nämda brott omfattas inte av den nuvarande brottskatalogen, utan i den katalogen ingår bara brottet grov narkotikasmuggling.

Tullverket är positivt till förslaget att tillträdestillstånd till hemlig kameraövervakning för att installera hjälpmedel under vissa förutsättningar ska kunna meddelas när platsen i fråga även omfattas av ett tillstånd till hemlig rumsavlyssning.

Tullverket ser vidare positivt på utredningens förslag att tillträdestillstånd vid hemlig rumsavlyssning ska kunna omfatta en plats som angränsar till platsen som ska avlyssnas och att tillträdestillståndet när det gäller buggning av fordon även ska innefatta befogenhet att tillfälligt flytta fordonet, om det behövs i samband med tillträdet.

Tullverket ser också positivt på att reglerna för användning av överskotts-information blir enhetliga, vilket innebär att utredningsförbudet vid hemlig rumsavlyssning tas bort. Det är även positivt att reglerna om överskotts-information vid hemlig kameraövervakning föreslås bli desamma som i dag gäller vid hemlig avlyssning och övervakning av elektronisk kommunikation.

Tullverket välkomnar utredningens förslag att tvångsmedlen i de tillfälliga lagarna, nämligen lagen (2007:978) om hemlig rumsavlyssning och lagen (2008:854) om åtgärder för att utreda vissa samhällsfarliga brott samt lagen (2007:979) om åtgärder för att förhindra vissa särskilt allvarliga brott ska bli permanenta. Reglerna om hemlig rumsavlyssning och utökad användning av de hemliga tvångsmedlen i 2008 års utredningslag föreslås föras in i 27 kap. rättegångsbalken, medan reglerna om preventiva tvångsmedel även fortsatt föreslås finnas i en särskild lag. Införandet av ytterligare paragrafer i 27 kap. rättegångsbalken riskerar att göra kapitlet svåröverskådligt. För att underlätta för tillämparen anser Tullverket att en ändrad placering av bestämmelserna om beslag, förslagsvis till 26 kap. rättegångsbalken, bör övervägas under det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Tullverket vill peka på att formuleringen i 27 kap. 24 § andra stycket rättegångsbalken kan misstolkas som att det vid hemlig kameraövervakning även kan finnas uppteckningar från tvångsmedlet. Ett sätt att undvika detta kan enligt Tullverket vara att förtydliga bestämmelsen genom att förslagsvis ordet ”och” i första meningen byts ut mot ordet ”eller”.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har deltagit generaltulldirektören Therese Mattsson (beslutande), chefsjuristen Charlotte Zackari, biträdande processägaren Petra Johfur och juristerna Lisbeth Tjärnkvist och Annkatrin Hübinette (föredragande).

TULLVERKET

Therese Mattsson

Annkatrin Hübinette

Kopia:

Finansdepartementet, S3

VLS

BB